

Region drugi – Śląsk

Bardzo dziękujemy za smakowite menu jabłkowe i sekrety domowej kuchni. Potrafiliście nas zaskoczyć efektywnością prac – polecamy ilustrowany scenariusz. Makiety chronimy przez utratą elementów składowych, więc będą prezentowane tylko na lekcjach w klasach autorów.

Termin oddawania prac upływa **5 listopada 2024**. Pamiętajcie o zasadach dobrej pracy. Już widać, że wśród autorów prac są profesjonalisci, którzy te zasady respektują.

1. Napisz pracę swoimi słowami.
2. Szukaj informacji w różnych źródłach : internet, książki, encyklopedie, źródła mówione czyli np. opowieści rodzinne. Jeśli coś cytujesz lub korzystasz z cudzych zdjęć, koniecznie podaj źródło: adres strony, autora i tytuł książki.

1. Chłop Rybka z Tarnowskich Gór

W 2017 r. na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO wpisano kopalnie srebra z Tarnowskich Gór. Narysuj **komiks** na podstawie legendy o chłopie Rybce, przedstawiający, jak znaleziono srebro w tej okolicy.

2. Protestanci 2017

W Tarnowskich Górach na rynku stoi kościół protestancki. Kim są wierni, którzy modlą się w tym kościele? Dowiedz się dlaczego rok 2017 był dla nich szczególnie ważny. Przygotuj ilustrowany **informator** o ewangelikach w Polsce. Co łączy, a co odróżnia katolików i ewangelików.

Możesz posłuchać , co młodzi ewangelicy mówią o sobie na filmie Dzieci różnych bogów <https://vod.tvp.pl/.../dzieci-roznych-bogow,protestantyzm,553847>

3. Śląska kuchnia

Kuchnia śląska łączy potrawy górnicze (syte jedzenie), austriackie, czeskie, żydowskie i góralskie. Poszukaj potraw z tej kuchni, mają niepowtarzalne nazwy. Zaproponuj rodzinie lub grupie koleżanek lub kolegów zabawę w przygotowanie dania śląskiego i przedstawcie **relację filmową lub fotograficzną**.

4. Górnik

Dlaczego tych, co kopią w dół nazywa się górnikami zamiast dolnikami?
Przygotuj **ilustrowane objaśnienia** terminów związanych z górnikami, kim byli gwarkowie, co dla górnika oznacza tunel, sztolnia, szyb, chodnik, pokład, zawal itp.? Jak pozdrawiają się górnicy?

5. Patronka górników

Patronką górników jest św. Barbara. W każdej kopalni jest jej kaplica lub kapliczka. Górnicy rzeźbią jej figurki lub malują portrety. Modlą się do niej przystępując do pracy, a wracając dziękują za ocalenie z niebezpieczeństw. Przygotuj **plastyczny prezent** ze św. Barbarą dla górnika

6. Podziemne skarby

Co wydobywano w kopalniach srebra w Tarnowskich Górach. Co to jest galena? Do czego wykorzystywano wydobyte kruszce. Przedstaw skarby Tarnowskich Gór w postaci **plakatu**

7. Wizyta w kopalni

Przygotuj folder reklamowy zachęcający do zwiedzenia kopalni srebra w Tarnowskich górach. Jak dojechać? Co można tam zobaczyć? Jak spędzić czas? Jakie inne atrakcje czekają nas w pobliżu? Przedstaw przynajmniej dwa wyjaśnienia, dlaczego PKP uruchomiło Srebrny Pociąg?

8. Średniowieczne miasto

W opisach i na planie Wrocławia odnajdź elementy średniowieczne: ratusz, pręgierz, połączone kamienice, jatki, katedra, kościół farny, studnia miejska, waga miejska, plac targowy. Sprawdź, czy Wrocław miał wtedy mury miejskie i czy Odrę można było przekroczyć po moście? **Zaproponuj trasę spacerową** po średniowiecznym mieście. Wskaż zabytki, które przetrwały w części lub w całości do naszych czasów.

9. W pracowni kartografa

Burmistrz Wrocławia zlecił Ci trudną robotę. Musisz narysować **plan** Wrocławia. Postaraj się nadać dokumentowi średniowieczny charakter i przedstawić dawne budowle Wrocławia w ich średniowiecznej postaci.

10. Zostań architektem krajobrazu

Park Mużakowski to wielki park w stylu angielskim na granicy polsko-niemieckiej. Obejrzyj w Internecie jego zdjęcia, sprawdź na czym polega styl

angielski. **Zaprojektuj ogród** w stylu angielskim (ogród średniej wielkości, taki jak przy wielu domach jednorodzinnych)

11. Mini panorama

We Wrocławiu znajduje się olbrzymie malowidło o długości 114 metrów i wysokości 5 metrów, przedstawiające jedną z bitew Powstania Kościuszkowskiego. Obejrzyj je w Internecie i, na kilku arkuszach szarego papieru, **namaluj panoramę**, najlepiej w kilkusobowej grupie, przedstawiającą jakieś inne ważne wydarzenie

12. Papieski pomnik.

We Wrocławiu stoi pomnik jednego z papieży i wcale nie jest to pomnik Jana Pawła II. Kto to jest? Co takiego zrobił ten dostojnik Kościoła dla Wrocławia? A co go łączy z Janem Pawłem II? **Opisz** to swoimi słowami i **przedstaw** w sposób ciekawy dla Twojej klasy.

13. Z kamerą wśród zwierząt.

Przez lata we Wrocławskim ZOO kręcony był program przyrodniczy „Z kamerą wśród zwierząt”. Odszukaj informacje o tym programie i spróbuj znaleźć w Internecie (z pomocą rodziców) archiwalne programy. Nakręć **filmik** o swoim zwierzątku domowym (psie, kocie, rybkach, patyczaku) lub jednym ze zwierzątek szkolnych w stylu tego programu.

14. Karkonoskie Eldorado*

Kim byli Walończycy, którzy już od XI wieku pracowali dla książąt piastowskich w rejonie Sudetów. Jakie skarby tu ich przywiodły. Wciel się w średniowiecznego przybysza i napisz bogato **ilustrowany list** do krewnych w Belgii, w którym opisziesz swoje znaleziska i pracę.

*Eldorado to legendarna kraina złota i bogactw.

15. Skarby Karkonoszy

Sudety to miejsce, gdzie występuje największa w Polsce różnorodność minerałów. Przedstaw ich wygląd, pochodzenie i wykorzystanie w **dowolnej formie**, która wyda Ci się najciekawsza dla Twoich rówieśników: plakatu, gry planszowej, prezentacji, opisanej kolekcji itp.

16. Happening

W latach 80-tych XX wieku na ulicach Wrocławia i innych miast Polski działała Pomarańczowa Alternatywa. Na czym polegały jej akcje? Co to jest happening? Zaprojektuj, zorganizuj i sfilmuj **happening** na szkolnym korytarzu.

17. Polodowcowe kotły

Patrząc z lotu ptaka na Karkonosze uwagę przyciągają ukryte pomiędzy szczytami półkoliste zagłębienia z niebieskim oczkiem stawu. To kotły polodowcowe. Dowiedz się jak i kiedy powstały a następnie przygotuj przestrzenną **makieta** jednego z nich. Przedstaw także niezwykłą roślinność która tam występuje. Nie zapomnij o opisie

18. Domowa drukarenka

We Wrocławiu powstał pierwszy drukowany tekst w języku polskim. Kiedy to było i co zawierał? Być może masz pieczątki z literkami (możesz też zrobić czcionki np z gumek) Za ich pomocą **wydrukuj** jedno zdanie na temat pierwszego druku po polsku.

19. Nie tylko w Hollywood

W Polsce, w Karkonoszach kręcono sceny jednego z filmów o Narni. Który to film? Odnajdź te sceny na filmie, poszukaj zdjęć z tych miejsc. Wymyśl jaki inny film (istniejący lub nie), można by nakręcić w tej okolicy? Przygotuj **ilustrowaną propozycję dla reżysera**

20. Ścieżki Ducha Gór

Niemcy nazywali go Rübezahlem, Czesi Karkonoszem a Polacy Liczyrzepą – Duch Gór może przeprowadzić się przez Karkonosze i ukazać ich niezwykłe piękno. Przygotuj **grę planszową** opartą na legendach i najciekawszych miejscach Karkonoszy.

21. Kryminał z historią w tle

Pod koniec XX wieku, w Środzie Śląskiej, podczas kopania fundamentów pod współczesny bank, odkryto skarb średniowiecznego bankiera. Część kosztowności udało się zabezpieczyć i znajdują się w Muzeum w Środzie Śląskiej, reszta „rozeszła się” wśród okolicznych mieszkańców. Napisz **opowieść detektywistyczną**, w której nieoczekiwane odkrycie będzie osnową intrygi kryminalnej.

22. Powstania śląskie – makieta

Po I wojnie światowej trwały spory o Śląsk, który chcieli mieć w swoim państwie zarówno Niemcy, jak i Polacy. Doszło do walk zbrojnych przygotuj **makiętę jednej z bitew** jednego z trzech powstań śląskich, np. bitwy o Górę św. Anny.

23.Odkrycie Jaskini Niedźwiedziej

Na Jaskinię Niedźwiedzią natrafiono w 1966 roku ale wciąż odkrywane są nowe korytarze i sale. Przedstaw historie tych odkryć i sama niezwykłą jaskinię w formie **serii sensacyjnych notatek prasowych**.

24.Mieszkańcy Jaskini Niedźwiedziej

Przedstaw w **formie plastycznej** (graficznej lub przestrzennej) prehistorycznych mieszkańców Jaskini Niedźwiedziej

25.Sensacje XX wieku – złoty pociąg

Podczas II wojny światowej Niemcy zbudowali w Walimiu, Rzecze i pięciu innych miejscach podziemne miasta. Obejrzyj te konstrukcje, poczytaj przekazy i nakręć **reportaż** w stylu programów Bogusława Wołoszańskiego. Możesz w nim zawrzeć odkrywanie złotego pociągu i prezentację znajdujących się tam skarbów zrabowanych przez Niemców podczas II wojny.

26.Śląski Gibraltar

Na Srebrnej Górze wybudowano w XVIII wieku fortyfikacje rozplanowane na trzech wzgórzach, zamykające dostęp do Śląska przez Przełęcz Srebrną. Odtwórz w **makięcie** naturalne warunki geograficzne i konstrukcje inżynierów militarnych z XVIII wieku.

27.Logo wytwórni filmów animowanych

Stwórz **animowane logo** w stylu czołówki filmów Disneya, w którym wykorzystasz sylwetkę jednego z zamków śląskich np.: Książ, Moszna, Czocho, Głogówek itp.

28.Kolekcja strojów dla księżnej Daisy

W śląskim zamku w Pszczynie mieszkała na przełomie XIX/XX księżna angielska Maria Teresa Oliwia Hochberg von Pless, nazywana Daisy. Z błogosławieństwem królowej Anglii Wiktorii, poślubiła majątnego księcia pszczyńskiego Hansa Heinricha XV Hochberga. Księżna Daisy zasłynęła z działalności charytatywnej, opieki nad sierocińcami i szpitalami.

Przygotuj **kolekcje strojów** z epoki: na bal charytatywny, do konnej jazdy, do wizyt w szpitalach polowych I Wojny Światowej lub w sierocińcach

29.Poczet Piastów śląskich

Przez ponad 500 lat na Śląsku panowali Piastowie śląscy. Zostań Matejką tej rodziny i poznawszy historie św. Jadwigi, Henryka Brodatego, Henryka Pobożnego i innych książąt śląskich namaluj **kolekcję portretów** z historiami śląskimi (4-5 obrazów z wydarzeniami z epoki).

30.Perła baroku

W Lubiążu znajduje się największe na świecie opactwo cystersów, perła śląskiego baroku. Przygotuj **folder** reklamujący to miejsce – nie dla turystów ale dla inwestora, który, gotowy uszanować miejsce, wyremontowałby je i przystosował do jakiegoś kulturalnego celu (np. festiwalu muzyki Wratislavia Cantans).

31.Kościół Wikingów pod Śnieżką

Zostań dziennikarzem kulturalnym i przedstaw w swojej autorskiej **gazetce** sensacyjną historię przeniesienia Kościoła Vang z Norwegii pod Karkonosze. Zrelacjonuj skąd, jak i dlaczego się tu znalazł, narysuj konstrukcję i dekoracje kościoła słupowego. Twoich czytelników zainteresują wiadomości historyczne, ciekawostki oraz piękne ręczne ilustracje

32.Manuskrypt henrykowski

W zakonie cystersów w Henrykowie znajduje się księga, w której po raz pierwszy zapisano tekst w języku polskim. Przygotuj **kartę rękopisu** z tym zdaniem, odpowiadającą wymogom epoki z inicjałem, iluminacją, marginesami.

33.Niezwykłe konstrukcje architektonicznym

XIX wieczni konstruktorzy posiadali ogromne umiejętności inżynierskie. Nie tylko wieża Eiffla w Paryżu jest tego dowodem. A w Polsce mamy już z XVII wieku Kościoły Pokoju w Świdnicy i Jaworze oraz XIX-wieczną Halę Stulecia we

Wrocławiu. Dowiedz się dlaczego te budowle są niezwykle.

Wykonaj **model** jednej

z tych budowli, wykorzystując dowolne materiały

34.,,Krasnoludki...są na świecie”

W latach 80-tych XX wieku na ulicach Wrocławia często pojawiały się krasnoludki. Sprawdź, skąd się wzięły i dlaczego, co mają wspólnego z kolorem pomarańczowym. Dowiedz się, gdzie w Warszawie zachował się taki krasnoludek i koniecznie się z nim sfotografuj. Obejrzyj krasnale, które kryją się do dziś na ulicach Wrocławia i zaprojektuj jeszcze jednego, który mógłby się tam znaleźć.

35.Święta Żydówka

Święta Edyta Stein pochodzi z Wrocławia. Dowiedz się, jak wyglądało jej życie rodzinne. Jakie pamiątki mogły po niej zostać? Dokąd wyjechała? Co ważnego w życiu zrobiła? Co wydarzyło się w czasie II wojny światowej? Przeprowadź i zapisz **wywiad ze świętą**.

36.Festung Breslau

Przez ok. 700 lat Wrocław nie należał do Polski. Pod koniec II wojny światowej we Wrocławiu, zamienionym na twierdzę zwaną Festung Breslau bronili się Niemcy przed Armią Czerwoną. Obrona twierdzy była bardzo dramatyczna, szczególnie dla ludności cywilnej. Poszukaj informacji na ten temat i narysuj **komiks historyczny**

37.Sekrety młynarza

Skąd się bierze mąka? Jak się ją produkuje? Jak produkowano ją dawniej? Czym różni się od innych mąka wrocławska i kto ją wymyślił? Ujawnij **sekrety młynarza** w ciekawej, plastycznej formie